

ACC. N:R M. 9350:1-8.

Landskap: Skåne
Härad: Bjäre
Socken: Hovf
Uppteckningsår: 1944
Upptecknat av: Elba Ebbesson
Adress: Skelid Lov
Berättat av:
Född år 1896 i Småryd, Skåne

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

Veckor och dagar; märkesdagar. s. 1-7.
Löv- och mosstäkt. s. 8.

Ums nr. 5.
" " 7.

Någon särskild räkning på dagarna har jag
inte hört omtalas. Söken, kallades "uga" det
hette, först i ugan, fram i ugan, och sist
i ugan, förriga ugan eller för noon uga sin.
Uggetalet ^{fyra} den 6te April för att sedan räknas
nedåt tills man kom till den 3ra ugan,
har inte hört, "den fjörta ugan", Söken
kommer t. ex i tionde uga och gal i ni-
onde uga, i sjätte uga ska sexradigh
horn bäs. Gudskelovskvällen, lördagsaer-
ton, har jag någon gång hört men det är väl
synt, lördagskvällen före någon högtidsdag
t. ex lördag eller någon högtidsdag som firas
en söndag, kallas halledaskväll, eljest
är det synt eller sökent eller halleda.
Några andra månadsnamn än de som finns
eller fanns i gamla almanackan ha vi
inte hört. Strax efter jul på Nyåret.

"Kommer Tor med ditt skägg, och loekar
 baren (barnen) ud onge vägg, din kommer
 Göja med ditt sking och kör dem inq; bru-
 hade gamla säga, meningen var att om en
 det kunde vara soligt och baktert i Januari
 kunde det bli kallt och oväder i Februari.
 Första gången man ser nyet på året, eller nya
 nyet, skall man ta en psalmbok och med
 ågonen på nyet säga 3 gånger och slå upp
 psalmboken, den psalm man då slår upp ska
 ha betydelse under det kommande året.
 Det kan ju bli bröllopspsalm, besepsalm eller
 begravningspsalm, men det kan också inte
 här någon särskild betydelse, då ingen för-
 ändring sker. Att detta är nästa år, ifjor i
 förfjor för något år sen. Att det funnits annat
 ärskippte än den 31 Jan. kan man förstå av
 att de gamla talade om gamla nya år 31 Jan.

och de brukade också säga, "ett så länge
inte gamla Göja resst skinnkjorteln d. 13 Mars
kan man ^{inte} veta på att vintern är slut."
Likaså, det fins både gamla och nya "nadda".
Naddarna, de nya tre dar före Valborgdagen
(Valborða) och tre dar efter, anses alltid stormi-
ga och kalla, men de gamla naddarna kunna
vara ändå värre, tre dar före den 13 Maj och tre
dar efter. Någon annan årsindelning än den
vanliga har jag inte hört, ej heller något särskilt
om högtidsdagarna i under julen. Kyndelsmäs-
sedagen, Kyndelsmässen och Kyndelsmäs-
natt börjar vintern
att luta, men också Kyndelsmässenatt kan
vintern ta fatt. Mattis, då börjar gässen bärpa,
kallar också Mattis med gäsägget. Frostar
det 40 Martyrer d. 9 Mars blir det frost i 40 häfter
därefter. Till Frodden (Yarfundagen) bör lin-
gornet vara spunnet och säden upptöskad

Veckan efter fastlagsbönndag har var sin särskilda rätt och har namn därefter. Söndag fläsk, eller äggkakabönndag, bullemåndag, pannkake-tisdag, väffelbönndag, plättetorsdag och munkfredag, för lördagen fanns inte något särskilt, men de andra dagarna hölls det styft på förr i tiden, isynnerhet bullemåndag och pannkake-tisdag, och den husmor som inte hade kokt mjölk och bettbullar till middag bullemåndag, och pannkakor, pannkaketisdag hade inte mycket anseende. Naturligtvis i välstående hem, men även i fattiga hem pannkakor om det så bara blev av mjöl och vatten. Numera hålls inte så styft på traditionerna därvidlag.

Veckan före påsk kallas "dymmelveckan". Rengöring och städning skulle färdig innan dymmelbönndag även i ställen skulle bara stå klart, den som efter dymmelbönndagsmiddag

5
ACC. NR M. 9350:5.

LUNDS UNIV.
FOLKMINNES-
ARKIV

kastade ut något sopor eller gödsel eller dylikt
kunde råka illa ut för påskkäringorna.
Det gällde att vara tidigt baken och uppe lång-
fredagsmorgon om man inte skulle få långre-
darris av björkis. Påsklördag färgades påskkägg
och barnen hade brätt för att finna något blad
eller blomma att binda på äggen innan de
färgades. Där som var påbundet blev ingen
färg utan det blev vitt, så kunde där bli t. ex
en vit snödropp eller annan blomma på ägget.
Lohskal var utmärkt att binda på äggen. På det
blev färg utan skalet. Efter äggen läro färgade
skola de gridas med fläksvål så de blive blanka.
På kvällen tändes påskabläs på någon högt
belägen plats så det syntes långt.
Påskdagsmorgon skulle man upp tidigt för
att få se solen snurra vid uppgången.
Valborgsattén (Valborgsattén) gingo ungdommen

ikring och sjöngo om ägg, Majorisan, de hade
 spelman med sig och hade brat båd sång och
 musik på förhand, där som fans ungdom på
 stället följde de med och så gingo de från gård
 till gård. Där inte de finge ägg finge de pengar,
 äggen såldes och annat inköptes istället och
 så gjordes äggagilla till bilket all ungdom
 där de varit och sjungit blev inbjudna.
 Där bjöds på kaffe och kakor samt äggstoddy
 och så dansades tills solen var högt på himmelen.
 Gamla Midsommar, inföll väl den 13/7 här gamla
 Nyår inföll d. 13/7 bör det ju bli det samma.
 Fruntimmersveckor anses ju alltid för en
 regnig tid, men regnar det ju över dagen den
 27/7 blir det regn i Veckor därefter, och lika
 galeit är det om det regnar i Kåfång d. 1/8
 blir det också regn i Veckor, det blir litet
 hela sädeshösten.

Michaelida, menas vanligen inte Michaelida-
gen, utan den dagen Hjenare skulle flytta.
De Städsle till Michaelida den 24 Oktober.
Tiden från den 24de Oktober till 1 November
kallades frihetsdana, skulle inte Hjenarna
flytt skulle de ändå ha något fritt den Becken.
Bondepredikan, Sibyllas Spådom, var det man-
ga som talade om och trodde på, Men nu är
det nog inte många som minns något av det.
Hon hade ju också sagt att när kärnan
vänt sig i äpplet, det vill säga kärnan
bänder speken mot stjälken, vilket den gör
nu, men inte gjorde förut, hade hennes
Spådom ingen makt.

Lövfäddt, Bergalöv, Dryta löv, allt okänt
här, det är sällsynt att det samlas löv till
foder. Det kunde ju hända under missväxt-
åren 1899 & 1917 att de skär på hösten medan
löven boro friska damlade löv och fodrade
med dem, men har inte hört någon samla
löv och torrkatta till vinterfoder. Däremot
kunde ^{de} samla in ljung och friskt exis
att fodra med, men detta som nödfall.
Mossa är här ont om, och svårt att finna
vacker lång skogsmossa då det finns ingen
att förbanka. Den enda mossor som fanns var
Stenmossa vilken användes till färgning.
Men även den börjar det bli ont om
sedan de gamla Stenfjärdesgårdarna sa-
serats och krossats till makadam. Björn-
mossa användes för till fästning mellan
balarväggarna i ryggarstugorna. Sten även
Björnmossa är det ont om, och gagnar ju inte.